

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	4 december 2018
Zaaknummer	994268
Vertrouwelijkheid	Openbaar na raad
Portefeuillehouder	drs. H.M.W. ter Heegde
Onderwerp	Integriteit lokaal bestuur

1. Kennisnemen van

hoe de gemeente Gooise Meren omgaat met integriteit en screening van kandidaat-wethouders.

2. Inleiding

Integriteit van politieke ambtsdragers is van cruciaal belang voor de kwaliteit van en het vertrouwen in het openbaar bestuur en de democratie. In Gooise Meren is het inmiddels gebruikelijk dat kandidaat-wethouders een vorm van screening ondergaan. Dit geldt ook bij tussentijdse benoemingen van wethouders. Met deze mededeling informeren we de gemeenteraad over de risicoanalyse voor kandidaat-wethouders in Gooise Meren.

3. Kernboodschap

1.1 Belang van integriteit

Inwoners van Gooise Meren hebben recht op een goed functionerend en integer openbaar bestuur. Een goed functionerend en integer gemeentebestuur levert een belangrijke bijdrage aan het vertrouwen van inwoners in de politiek. Een integer bestuur is effectiever en efficiënter in staat om de taken uit te voeren en diensten te leveren waar inwoners recht op hebben. Het toont zich een betrouwbare partner in samenwerking met andere overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Het college van Burgemeester en Wethouders hecht grote waarde aan integriteit. Integriteit is een wezenlijke voorwaarde voor goed bestuur.

1.2 Belang van een uitgebreide screening

Integriteit heeft alles te maken met de kwaliteit van het openbaar bestuur. In Gooise Meren wordt een vorm van screening bij (tussentijdse) benoemingen van belang geacht. Daarbij moet steeds helder zijn dat het hier een risicoanalyse van mogelijke kwetsbaarheden betreft, en dus niet een integriteitsonderzoek dat de burgemeester kan laten uitvoeren wanneer sprake is van signalen van integriteitsschendingen of belangenverstrengeling.

1.3 Risicoanalyse kandidaat-wethouders

Het is voor zowel de kandidaat zelf, als voor de politieke partij en de gemeente(raad) van belang om zich bewust te zijn van en open te zijn over mogelijke kwetsbaarheden en integriteitsrisico's. De screening ziet er als volgt uit:

- Van de kandidaat wordt gevraagd een Verklaring Omtrent het Gedrag¹ te overhandigen. Voor politieke ambtsdragers geldt geen VOG-plicht. Gooise Meren kiest hier bewust wel voor.

¹ Justis, de screeningsautoriteit van het Ministerie van Veiligheid en Justitie, screent personen die een VOG aanvragen en geeft de VOG's af. Met de VOG wordt gekeken naar het strafblad, en naar de vraag of strafbare gedragingen in het verleden een risico kunnen opleveren in de functie die iemand wil gaan bekleden. Er is een apart screeningsprofiel ontwikkeld voor politieke ambtsdragers. In het profiel politieke ambtsdragers zijn de categorieën

- De kandidaat-wethouders dienen een overzicht van nevenfuncties te overleggen. Een wethouder mag op grond van de Gemeentewet geen nevenfuncties vervullen waarvan de uitoefening ongewenst is met het oog op een goede vervulling van het wethouderschap. Nevenfuncties van wethouders worden ook gepubliceerd op de website van de gemeente.
- Met de kandidaat-wethouders wordt een risicoprofiel gesprek gevoerd door een onafhankelijk bureau². Met een dergelijke risicoanalyse komen eventuele kwetsbaarheden in beeld. Het gaat dan bijvoorbeeld om mogelijke persoonlijke (financiële) belangen³. Een risicoanalyse richt zich primair op bewustwording bij de kandidaat. Bewustwording over (de schijn van) belangenverstremgeling, aanvallen op de persoonlijke integriteit, lastig onderzoekbare beschuldigingen en bedreiging of chantage. Aan de risico's die in beeld komen, worden concrete beheersmaatregelen gekoppeld, zodat de wethouder hier in de praktijk op kan acteren.

4. Consequenties

De screening is uitgevoerd bij alle kandidaat-wethouders van Gooise Meren. De verrichte gesprekken hebben voor geen van de wethouders aanleiding gegeven voor concrete beheersmaatregelen.

5. Vervolg

Inwoners van Gooise Meren hebben recht op een goed functionerend en integer openbaar bestuur. Volksvertegenwoordigers, bestuurders en ambtenaren zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor (de integriteit van) hun handelen binnen het openbaar bestuur. Een transparante cultuur waar men elkaar scherp houdt en aanspreekt op mogelijke risico's, is daarvoor een vereiste. Integriteit is een thema dat om blijvende aandacht vraagt en een absolute randvoorwaarde is voor een goede dienstverlening aan inwoners.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

D.J. van Huizen
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde
Burgemeester

geld, goederen, personen en informatie opgenomen en geldt een terugkijktermijn van tien jaar (normaal is de terugkijktermijn dat 4 jaar).

² Ditmaal is gekozen voor Governance & Integrity Nederland.

³ Onderwerpen die de revue passeren in gesprekken met de kandidaat wethouders:

1. Risico's algemeen: o.a. familie, gezin, relatie(s), zakelijke en politieke loopbaan, politieke agenda, verhoudingen in gemeentelijk bestuur.
2. Risico's zakelijk: o.a. werkgever(s), vastgoed, nevenwerkzaamheden, financiële positie en belangen, declaraties, omgang met vertrouwelijke informatie, omgang met betrokkenen in bestuur gemeente.
3. Risico's privé: o.a. (strafbare) gedragingen in verleden, privé gedragingen (o.a. chantabele posities, risicovolle verhoudingen, social media, giften en geschenken).